

ET DANMARK I BEDRE BALANCE

DANMARKSDEMOKRATERNE

ET DANMARK I BEDRE BALANCE

Livet uden for de store byer er noget ganske særligt. Her er naturen tæt på, der er plads omkring os, og de lokale fællesskaber er stærke. For mange danskere er det netop denne hverdag, de drømmer om – at kunne slå rødder og blive gamle i de lokalsamfund, de holder af.

Men den drøm bliver tiltagende sværere at udleve.

Alt for længe har landdistrikterne stået nederst på prioriteringslisten hos skiftende regeringer. Og med den nuværende regering er udviklingen kun gået den forkert vej.

Adskillige partier slår sig ellers gerne op på, at de vil gøre det mere attraktivt at bo uden for de store byer. Når der er valgkamp, bliver der talt om bedre lånemuligheder i landdistrikterne, og puljer til at redde lokale skoler og initiativer, der skal skabe liv i lokalsamfundene.

Det lyder godt. Men kigger man på, hvad der faktisk er sket de seneste år, så tegner der sig et helt andet billede, hvor der er blevet ført decideret landdistriktsskadelig politik.

Det gælder erhvervslivet, hvor SVM-regeringen fx har indført en CO₂-afgift på landbruget og fiskeriet, og dermed gambler med eksistensgrundlaget for nogle af de vigtigste erhverv i landdistrikterne.¹²

Det gælder på afgiftsområdet, hvor man fx har hævet dieselaafgiften og indført en kilometerafgift på vores vognmænd. Det rammer hårdest dér, hvor ikke-eldrevne biler og lastbiler ikke er et valg – men en nødvendighed.

Det gælder skoler og uddannelser, hvor noget af det første den siddende regering gjorde var at aflyse udflytningen af velfærdsuddannelser.³ Dertil kommer, at der er lukket 90 skoler de sidste 10 år. Langt de fleste af disse er lukket i landdistrikterne⁴.

Det gælder statslige arbejdspladser, hvor København siden 2015 har haft en tilvækst på omkring 5884 statslige arbejdspladser. Til sammenligning er tallet 3648 i Østjylland og 2365 i Vestjylland, mens man i Østsjælland er gået tilbage. København er klart det område, der har haft den største tilvækst i perioden på trods af intentionerne om flere statslige arbejdspladser i hele landet.⁵

Det gælder den grønne omstilling, hvor SVM-regeringen har skubbet voldsomt på for opførsel af enorme jernmarker og vindmøller via deres statslige energiparker, som ændrer de landskaber, som mange er flyttet til for at være en del af.

Det gælder den kollektive transport, hvor køreplanstimerne for busruterne er raslet ned i Mette Frederiksens tid som statsminister⁶.

Resultatet er, at flere og flere oplever, at det bliver sværere at bo, leve og arbejde udenfor de store byer. I Danmarksdemokraterne mener vi, at udviklingen skal vendes. Vi er det eneste parti på Christiansborg, der har som topprioritet at kæmpe for stærke og levende landdistrikter, hvor det er muligt at leve et helt liv – fra barndom til alderdom.

For det hele hænger sammen. Lukker man erhvervslivet, så lukker man arbejdspladser. Lukker man arbejdspladser, så lukker man de små skoler. Lukker man de små skoler, så affolker man områder.

Vi vil en anden vej. Derfor præsenterer Danmarksdemokraterne en lang række konkrete initiativer, som en kommende regering skal indarbejde. Forslagene er starten på at vende udviklingen og gøre det nemmere at leve et liv på landet – hele livet.

BEDRE MULIGHED FOR ET GODT FAMILIELIV

Når den lille landsbyskole eller den lokale dagpleje eller vuggestue må dreje nøglen om, så tøver børnefamilierne med at bosætte sig i området, mens andre forlader de små landsbysamfund. Vi vil vende udviklingen og gøre det mere attraktivt at bo uden for storbyen, når man har små børn. De sidste 10 år er der fx. nedlagt 90 folkeskoler.⁷ Centraliseringen af skoler og pasningstilbud svækker vores landdistrikter. Derfor vil Danmarksdemokraterne arbejde aktivt for bevarelsen af de små skoler og sikre et rigt udbud af offentlige og private pasningsmuligheder i vores lokalsamfund, så børnefamilierne kan tilrettelægge hverdagen, som det passer dem bedst. Der er brug for at tage et opgør med den hovedløse centralisering af velfærdstilbuddene og kæmpe for et Danmark i balance, hvor adgangen til velfærd ikke er betinget af, om du bor i eller uden for byerne.

FLERE DAGPLEJERE I HELE LANDET

Dagplejerne spiller en nøglerolle i at sikre familierne gode pasningsmuligheder uden for de store byer. Da Mette Frederiksen første gang blev statsminister i juni 2019, var der ca. 9.500 kommunalt ansatte dagplejere. I dag er det tal faldet til ca. 6.700.⁸ Samtidig er det særligt uden for de store byer, at tilbagegangen i antallet af dagplejere rammer hårdest.⁹ Vi vil vende den negative udvikling for dagplejere og sikre, at der prioriteres bedre rammer for dagplejerne og dermed familierne. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne at hæve standardfradraget for dagplejerne, som de i dag kan bruge til fx børnenes kost og slitage på hjemmet fra 60 pct. til 68 pct.

FLEKSIBLE DAGINSTITUTIONER FOR PENDLERFAMILIER

Danmarksdemokraterne vil give en ekstra tildeling til daginstitutioner i pendlerkommuner, der skal give dem mulighed for at holde længere åbent og dermed imødekomme forældrenes behov, uden at man samtidig går på kompromis med kvaliteten. Vi foreslås, at der gives mulighed for, at man i de 25 landkommuner, der også er omfattet af kørselsfradrag, får mulighed for at fordele to timer ugentligt til at holde længere åbent. Det skal være op til den enkelte daginstitution at fordele timerne, så de passer ind i det behov, der er det pågældende sted.

HOLD HÅNDEN UNDER LANDSBYSKOLERNE

Folkeskolen er en livsnerve i de små landsbysamfund. Når folkeskolen lukker, medfører det, at børnefamilierne fravælger de pågældende områder. Det kan resultere i landsbydød. Derfor er det helt afgørende for et Danmark i bedre balance, at vi holder hånden under de små skoler i landdistrikterne. Siden 2015 er 90 folkeskoler lukket i hele landet, og i høj grad i de mindre byer.¹⁰ Danmarksdemokraterne afsætter 500 mio. kr., som skal indgå i kommunernes tilskuds- og udligningssystem og udelukkende tjene det formål at værne om de små skoler i kommuner, hvor svingende børnetal medfører, at ellers velfungerende skoler er i risiko for at lukke.

BEDRE MULIGHED FOR EFTERSKOLEOPHOLD

Folkeskolens 10. klasse nedlægges fra 2030 som følge af SVM-regeringens ønske om en ny erhvervs- og professionsrettet ungdomsuddannelse.¹¹ Mange efterskoler tilbyder 10. klasse, og vi ved, at efterskolen ofte er en livsnerve i de mindre samfund. I dag er der dog forældrebetaling på efterskolerne, og betalingen varierer og afhænger af husstandsindkomsten, da staten yder elevstøtte, som reducerer egenbetalingen.¹² Danmarksdemokraterne foreslår, at forældrebetalingen gøres fradragsberettiget i forældrenes indkomst, så flere får mulighed for at tage 10. klasse på efterskolerne.

BEDRE UDDANNELSESMULIGHEDER I HELE LANDET

Mange unge mennesker vælger at flytte til storbyen for at tage en uddannelse. Det fører til affolkning og mangel på hænder og hoveder lokalt, hvis de ikke vender tilbage. Når de unge er færdige med deres uddannelser, har de ofte etableret netværk, venskaber og parforhold i de områder, hvor de har studeret. Bevægelsen ind mod byerne er en af de mest afgørende faktorer bag affolkningen af landdistrikterne. I dag ligger 96 pct. af universitetspladserne, 71 pct. af erhvervsakademipladserne og 67 pct. af professionshøjskolepladserne i landets fire største byer, København, Aarhus, Odense og Aalborg.¹³ Selvom antallet af pladser stiger, placeres de næsten altid i de største byer. Det betyder, at mange unge må flytte langt væk fra deres hjemegn for at tage den uddannelse, de ønsker.¹⁴ Danmarksdemokraterne mener, at man skal kunne arbejde, bo og uddanne sig i hele landet. Derfor bør centraliseringen bremses, og der skal sikres en bedre geografisk fordeling af uddannelser i Danmark. Det vil ikke blot skabe flere lokale muligheder – det vil også styrke de unges tilknytning til deres lokalsamfund på et tidspunkt i livet, hvor mange stifter familie, køber deres første bolig og vælger, hvor de vil slå rødder.

GENNEMFØR DEN DROPEDE UDFLYTNING AF VELFÆRDSUDDANNELSER

En af de første beslutninger SVM-regeringen tog var at løbe fra en politisk aftale om udflytning af uddannelser, som Socialdemokratiet ellers havde sat i værk.¹⁵ Det betyder, at omkring 800 uddannelsespladser til lærer, socialrådgiver, pædagog og sygeplejerske, som skulle være flyttet ud af de store byer, aldrig blev det.¹⁶ Danmarksdemokraterne vil gennemføre den annullerede udflytning af velfærdsuddannelserne, så flere unge kan tage deres drømmeuddannelse tæt på, hvor de bor.

LAV EN UDFLYTNINGSPLAN FOR UDDANNELSER

Danmarksdemokraterne foreslår, at der udarbejdes en grundig og omfattende udflytningsplan for uddannelser – tilsvarende den, som vi foreslår for statslige arbejdspladser. I dag ligger cirka 82 procent af alle videregående uddannelser i Hovedstadsområdet, Århus, Odense og Aalborg. Det efterlader kun 18 procent til resten af landet.¹⁷ Det er altafgørende for et fuldt og helt liv i vores lokalsamfund, at man ikke behøver at flytte flere hundrede kilometer væk for at tage sin drømmeuddannelse. Danmarksdemokraterne mener, at en målrettet indsats i de kommende år skal understøtte udflytningen af flere uddannelsespladser til hele landet.

BEVAR ERHVERVSUDDANNELSER I LANDDISTRIKTERNE

Der er lige nu ændringer på vej i uddannelsessystemet. Blandt andet bliver der oprettet en ny gymnasial uddannelse, EPX. Det kan komme til at presse erhvervsuddannelserne, som i forvejen halter efter, fordi antallet af unge falder – særligt i landdistrikterne. Hvis det sker, risikerer vi, at nogle erhvervsskoler må lukke eller skære ned på deres erhvervsuddannelser. Det vil især ramme unge i landdistrikterne, som får længere til en faglært uddannelse. Det må ikke ske. Derfor foreslår vi, at man tager hensyn til erhvervsuddannelserne i tyndtbefolkede områder, når man beslutter, hvor EPX-uddannelser skal placeres, og at erhvervsskoler kan få økonomisk støtte i en periode, hvis der midlertidigt kommer færre elever på erhvervsuddannelserne.

GIV LÆRLINGE RET TIL UNGDOMSKORT

Lærlinge bruger i gennemsnit dobbelt så lang tid på transport som gymnasieelever. Alligevel har de ikke ret til ungdomskort. Det betyder, at mange lærlinge betaler langt mere for transport end andre unge på uddannelse.¹⁸ Det er skævt – og det rammer især unge i landdistrikterne. Derfor skal lærlinge have ret til ungdomskort på lige vilkår med andre unge.¹⁹

STÆRKE KULTUR- OG VIDENSCENTRE I LANDDISTRIKTERNE

I dag er der hvert år 1,6 mio. besøgende, heraf hundredetusindevis af skoleelever, der finder vej til et af Danmarks videnspædagogiske aktivitetscentre (VPAC). Det er alt fra Fjord&Bælt i Kerteminde til Middelaldercentret i Nykøbing og Ribe Vikingecenter.²⁰ Danmarksdemokraterne foreslår at afskaffe det årlige omprioriteringsbidrag, der hvert år udhuler centrene økonomisk. Derudover vil vi hæve VPAC-puljen, så centrene fortsat kan skabe oplevelser og bidrage til børnenes læring lokalt i hele landet.

SUNDERE ERHVERVSLIV OG FLERE ARBEJDSPLADSER

Garanten for arbejdspladser i landdistrikterne er vores Produktionsdanmark. Det er den lokale håndværker, landmanden og også den mindre produktionsvirksomhed, der leverer til udlandet. Det er i særlig grad de små- og mellemstore virksomheder, der skaber tusindvis af arbejdspladser i landdistrikterne, og som har gjort det i generationer. Faktisk bidrager landets knap 16.000 produktionsvirksomheder og deres medarbejdere med ca. 113 mia. kr. i skatteindtægter til det danske samfund²¹. Det er dem, der skaber vækst og udvikling og finansierer store dele af vores velfærdssamfund. Vi skal værne om disse virksomheder. For hvis de rykker til udlandet, får det store konsekvenser for Danmark uden for de største byer. Og det er et reelt problem. De seneste 14 år er der blevet skabt over 250.000 nye jobs i Danmark, men under en fjerdedel af dem er endt uden for de store byer.²² Det er langt fra godt nok. Danmarksdemokraterne vil skabe bedre rammer for vores produktionsvirksomheder og flere arbejdspladser i vores landdistrikter.

UDFLYT 10.000 STATSLIGE ARBEJDSPLADSER

Siden 2015 er det samlede antal af statslige arbejdspladser vokset med cirka 24.200. Men selvom skiftende regeringer har haft fokus på at placere statslige arbejdspladser uden for København, så er det fortsat hovedstaden, der har haft den suverænt største tilvækst med omkring 5884 nye statslige arbejdspladser i perioden.²³ Det er mere end dobbelt så mange, som der er flyttet ud af hovedstaden. Det mener vi er en skæv udvikling. Vi kræver først og fremmest en grundig evaluering og analyse af tidligere udflytninger af statslige arbejdspladser med henblik på at søge erfaring, der kan bruges i eventuelt kommende udflytningsrunder. Derudover skal en kommende regering igangsætte en forundersøgelse, der kan danne grundlag for en kommende udflytningsrunde. Det er Danmarksdemokraterne klare mål, at der over de kommende fem år skal udflytte 10.000 statslige arbejdspladser, som vil understøtte vækst og beskæftigelse i landdistrikterne.

SKÆR DE ADMINISTRATIVE STILLINGER I DE STORE BYER

Danmarksdemokraterne ønsker at indføre bindende mål om, at antallet af administrative ansatte i staten i 2030 skal ned til niveauet før 2019 og Mette Frederikssens tid som statsminister.²⁴ SVM-regeringen havde som erklæret mål at skære 1.000 administrative stillinger i staten i 2025, men i stedet er der opstået 1.503 flere fuldtidsbeskæftigede beskæftiget med administration og ledelse i staten.²⁵ Samtidig nedlægger regeringen i stor stil statslige arbejdspladser udenfor hovedstaden.²⁶ Danmarksdemokraterne bakker op om besparelser på antallet af administrativt ansatte i staten, men holder fast ved, at andelen af statslige arbejdspladser, der ligger udenfor Hovedstaden, skal være den samme eller øges. Med andre ord skal der flyttes arbejdspladser ud af hovedstaden, når der nedlægges arbejdspladser i landdistrikterne.

AFSKAF KILOMETERAFGIFTEN FOR LASTBILER

Kilometerafgiften har haft store konsekvenser for virksomhederne og for landdistrikterne og har bl.a. ført til, at det bliver mindre attraktivt at drive virksomhed udenfor de store byer. Afgiften kommer til at koste Sydjylland knap 800 mio. kr., mens regningen til København bliver knap 90 mio. kr.²⁷ Det er pilskævt og bidrager til en endnu større skævvridning mellem land og by, fordi det er virksomheder, der skal køre mange kilometer for at få varerne ud til kunderne, som bliver ramt. Danmarksdemokraterne mener, at udgiften rammer skæv, og vi vil derfor afskaffe afgiften.

AFSKAF FLYAFGIFTEN SOM PRESSER REGIONALE LUFTHAVNE

I slutningen af 2023 indgik regeringen en aftale med SF og Enhedslisten om at indføre en flyafgift, som betyder, at det fremover kommer til at koste i gennemsnit 100 kr. mere at købe en flyrejse.²⁸ I Danmarksdemokraterne er vi imod indførelsen af flyafgiften, som både gør det dyrere at være dansker, samtidig med at afgiften har haft negative konsekvenser for de regionale lufthavne i mindre byer. Fx blev der nedlagt 100 stillinger i Billund Lufthavn i kølvandet på flyafgiftens indførelse.²⁹ Vi mener, at regionale lufthavne udgør en vigtig del i udviklingen af landdistrikterne. For det lokale erhvervsliv og den lokale turismeudvikling er det nemlig afgørende, at der er mulighed for at flyve indenrigs mellem landsdelene.

FORHØJ MOMSGRÆNSEN

Danmark har den næstlaveste momsgrænse i EU, og momsgrænsen har ikke været reguleret i ift. pris- og lønudvikling siden 2002. Hvis momsgrænsen havde været reguleret løbende, ville momsgrænsen i dag udgøre ca. 80.000 kr. En forhøjelse af momsregistreringsgrænse til 80.000 kr., som Danmarksdemokraterne foreslår, vil medføre, det bliver valgfrit at lade sig momsregistrere for virksomheder med en årlig omsætning mellem den nuværende grænse på 50.000 kr. og den nye grænse på 80.000 kr. Virksomheder med en omsætning på under 50.000 kr. eller over 80.000 kr. vil være upåvirket. Forslaget vil kunne lette de administrative byrder for små virksomheder, der i særlig grad betyder noget for vores mindre lokalsamfund.

AFSKAF CO₂-AFGIFTEN PÅ LANDBRUG OG FISKERI

For Danmarksdemokraterne er det afgørende, at den grønne omstilling ikke sker på bekostning af danske arbejdspladser og dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Derfor holder vi fast i, at det vil være det rigtige at afskaffe co₂-afgiften på landbrug og på fiskeri og erstatte den med skovrejsning, pyrolysetiltag og udtagning af kulstofsrige landbrugsjorde. Danmark skal ikke som det eneste land i verden have en co₂-afgift på landbruget.³⁰

TRANSPORT OG MOBILITET

For Danmarksdemokraterne er det afgørende, at vi får et Danmark i bedre balance, hvor man kan bo og arbejde i hele landet. Det skal være praktisk muligt at komme på arbejde, til uddannelse og til fritidsaktiviteter. Uden ordentlige transportmuligheder bliver det svært at få livet i landdistrikterne til at hænge sammen. Desværre har regeringen svækket mobiliteten i landdistrikterne ved bl.a. at hæve dieselaftgiften³¹. En forhøjet dieselaftgift betyder, at det bliver dyrere at komme på arbejde, hente børn og få hverdagen til at hænge sammen. Det rammer skævt, fordi mange i landdistrikterne har længere afstande³². De sidste mange år har regeringen svigtet den kollektive transport i landdistrikterne. Siden 2010 er der blevet skåret i busafgangene stort set hvert år³³. Når bussen forsvinder i landdistrikterne, rammer det særligt hårdt. Den 14-årige, der før kunne tage bussen til fodbold eller ungdomsskole, står nu med 10, 15 eller 20 kilometer til nærmeste fritidsaktivitet. Og for den ældre bliver turen til lægen eller indkøb pludselig helt uoverskuelig. Den udvikling skal vendes. I Danmarksdemokraterne mener vi, at man skal kunne komme på arbejde, til læge og til fritidsaktiviteter – også når man bor uden for de store byer.

INDFØR ET HØJERE KØRSELSFRADRAG I LANDDISTRIKTERNE

Mangel på arbejdskraft er en kæmpe udfordring for de små og mellemstore virksomheder i Produktionsdanmark, som i høj grad ligger i landdistrikterne³⁴. Danmarksdemokraterne vil gøre det mere attraktivt at tage et arbejde i landdistrikterne ved at hæve det særlige høje kørselsfradrag med 50 pct. for danskere, der pendler til og fra landdistriktskommuner. Kørselsfradraget skal gælde for personer bosat i landets 25 landdistriktskommuner eller på visse småøer, når de pendler over 120 km. pr. dag. Det kommer også til at gælde for personer, der arbejder i landdistriktskommuner og ikke bor der. I dag gives fradraget kun til dem, der bor i en landdistriktskommune eller på en af de udvalgte småøer, hvilket ikke er nok.

SÆNK PRISEN PÅ BENZIN OG DIESEL RESTEN AF 2026

Benzin- og dieselpriiserne stiger eksplosivt i 2026. Det rammer alle danskeres økonomi hårdt, men det rammer særligt de mennesker, der har lidt længere afstande at tilbagelægge. Danmarksdemokraterne mener, at man skal have råd til at køre på arbejde og køre børnene til fritidsinteresser. Mange steder i Danmark er man dybt afhængig af sin bil, fordi bussen ikke kører længere. For at hjælpe de mennesker, så foreslår vi at sænke benzin og dieselaftgiften i 2026 for et samlet beløb på 6 mia. kr. Derudover er vi naturligvis klar til at sænke både diesel- og benzinaftgifterne permanent, så det kan blive billigere at være dansker.

TILBAGERUL STIGNINGEN I DIESELAGIFTEN PERMANENT

Den forhøjede dieselaftgift er med til at skævvride balancen mellem land og by. Danskere bosiddende i landdistrikterne er ofte dybt afhængige af en bil, da der er blevet skåret i den kollektive transport³⁵. Med sin landdistriktsfjendtlige forhøjelse af dieselaftgiften vil regeringen straffe danskere på pengepungen, alene fordi de har valgt at slå sig ned i et landdistrikt. Det er dybt urimeligt. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne at tilbagerulle stigningen i dieselaftgiften.

SAMKØRSEL SKAL GØRES MERE ØKONOMISK ATTRAKTIVT

Det er især busruterne i landdistrikterne, der står for skud, når der skal spares penge på den kollektive transport. I Danmarksdemokraterne mener vi, at samkørsel kan være med til at vende udviklingen. Erfaringer fra fx Region Nordjylland viser, at samkørsel både erstatter dyr flextrafik og skaber flere passagerer i busserne³⁶. Derfor foreslår vi, at der etableres en statslig forsøgspulje, som kan søges af kommuner og regioner til at tilbyde samkørsel til deres borgere som en del af det lokale mobilitetstilbud uden for byerne.

GIV 16-ÅRIGE MULIGHED FOR AT TAGE ET STORT KNALLERTKØREKORT

Danmark er et af de eneste lande, hvor man skal være 18 år for at tage et stort knallertkort³⁷. Det ønsker vi at lave om. En sænkelse af aldersgrænsen for stort knallertkørekort vil bidrage til at styrke mobiliteten for unge bosiddende i landdistrikterne, hvor den kollektive transport ofte ikke imødekommer de unges behov. Her spiller en stor knallert en vigtig rolle som det transportmiddel, de unge kan benytte sig af for at komme på arbejde eller passe deres skolegang. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne, at 16-årige skal have mulighed for at tage et stort knallertkørekort.

UDVID MULIGHEDER FOR AT 17-ÅRIGE KAN KØRE ALENE

I 2025 blev det lovligt for 17-årige at køre uden ledsager i tidsrummet fra kl. 05-20³⁸. Det initiativ støtter Danmarksdemokraterne. Dog mener vi ikke, at initiativet i tilstrækkelig grad styrker mobiliteten for unge bosiddende i landdistrikterne. Fx beskæftiger restaurationsbranchen ca. 18.000 unge uden for de større byer³⁹. For mange af dem er det afgørende at kunne komme til og fra arbejde i netop aftentimerne. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne, at 17-årige skal kunne køre bil alene i tidsrummet mellem kl. 20-05, hvis de dokumenterer, at de er i færd med at køre til og fra arbejde.

STYRK PRIVATBANERNE

For mange danskere bosiddende i landdistrikterne udgør privatbanerne rygraden i den kollektive transport. I de kommende år skal regionerne bruge mange penge på at vedligeholde privatbanerne⁴⁰. Desværre har regeringen valgt at sløjfe tilskuddet til vedligeholdelseeftersæbet på privatbanerne⁴¹. Det er et svigt af den kollektive transport i landdistrikterne. I Danmarksdemokraterne mener vi ikke, at regningen for at vedligeholde privatbanerne alene skal ende hos regionerne. Der er behov for, at staten træder til. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne at videreføre tilskuddet, så vi styrker privatbanerne i stedet for at afvikle dem.

INDFØR BUS PÅ BESTILLING

Fleksible busser er mindre busser, som kører på en fast rute i landdistrikterne, men hvor bussen kun kører, når passageren har bestilt den via en app eller har ringet til trafikselskabet. Flere trafikselskaber gennemfører lige nu pilotprojekter, og de første erfaringer har været positive⁴². Derfor foreslår Danmarksdemokraterne at etablere flere forsøg med fleksible busser i landdistrikterne.

MODERNISER LOV OM TRAFIKSELSKABER

Trafikselskaberne har det daglige ansvar for den kollektive transport rundt om i landet. De opererer under en forældet lov fra 2005, som ikke tager højde for den teknologiske udvikling⁴³. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne, at loven moderniseres, så trafikselskaberne får mulighed for at understøtte mobiliteten ved tilbud som samkørsel, fleksible busser, frivilligbusser osv.

FLERE MOBILITETSKNUDEPUNKTER I LANDDISTRIKTERNE

I dag slås mange danskere bosiddende i landdistrikterne med mobiliteten, i takt med at der er blevet skåret i den kollektive transport. For at afhjælpe problemet vil Danmarksdemokraterne lave mobilitetsknudepunkter i landdistrikterne, hvor man kombinerer forskellige transportmuligheder som bus, tog, flextrafik, delebiler og delecycler⁴⁴. Det vil vi gøre ved at afsætte en pulje til mobilitetsknudepunkter, der kan fremme mobiliteten i landdistrikterne til gavn for borgere og virksomheder.

ALLE SKAL HAVE RET TIL EN BOLIG

Danmarksdemokraterne vil føre en boligpolitik, der understøtter et Danmark i bedre balance og sikrer sammenhængskraft i hele landet. Det indebærer bl.a., at almindelige mennesker får mulighed for at finde en bolig, der passer til deres livssituation, og at de også kan blive boende i deres lokalområde hele livet, hvis de ønsker det. Derfor skal vi skabe vækst og muligheder i hele landet, så der ikke er dele af Danmark, som efterlades på perronen. Sådan er det i dag. For mens boligpriserne i København og omkring er vokset op mod 20 pct. det seneste år, så står de mange steder i stampe eller ligefrem går tilbage for de borgere, der har bosat sig uden for de store byer.⁴⁵ Det kræver en målrettet indsats, hvor vi giver landdistrikterne det tilbage, der er taget fra dem igennem årtier, hvis vi skal have et Danmark, hvor man kan bo, leve og arbejde i hele landet. Danmarksdemokraterne foreslår en række initiativer, der er målrettet de danskere, der allerede bor i en bolig eller drømmer om at købe en bolig og som ligger uden for de store byer. Det er godt for Danmark, når det går godt i byerne, men det skaber en ulighed, når den politiske prioritering af områderne uden for byerne samtidig svigter. Derfor vil vi sikre, at landdistrikterne i højere grad også får del i nogle af de gevinster, der i dag udelukkende høstes i de store byer.

SÆNK TINGSLYSNINGSAFGIFTEN PÅ BOLIGER

At købe bolig er en af de største økonomiske beslutninger i livet. Det kræver opsparring, overblik og økonomisk råderum. Alligevel stopper regningen ikke ved selve købesummen. I dag skal boligkøbere også betale 1.850 kr. i fast afgift samt en variabel tinglysningsafgift på 0,6 pct. af købesummen. For mange løber det op i et betydeligt ekstra beløb oven i udbetaling, flytteomkostninger og øvrige gebyrer. Danmarksdemokraterne mener, at det skal være nemmere at købe bolig og lettere at etablere sig – uanset hvor i landet man ønsker at bosætte sig. Derfor foreslår vi at sænke tinglysningsafgiften ved at fjerne afgiften på den første million af købesummen.

BORGERE SKAL HAVE RET TIL LÅN I UDVALGTE OMRÅDER

Alt for mange får nej i banken, når de ønsker at låne til at købe et hus i landdistrikterne, mens de sandsynligvis havde fået et ja, hvis de ville købe i den nærliggende by. Lige nu tilgodeser boligmarkedet dem, der ønsker at bo i byerne, mens dem der ønsker at bo tæt på naturen og have mere fred i hverdagen alt for ofte har svært ved at realisere deres boligdrøm. Det splitter Danmark i to. Der er brug for at forbedre adgangen til finansiering i landdistrikterne. Derfor foreslås det at give danskerne ret til et realkreditlån i landdistrikterne på op til 60 procent af den offentlige vurdering, hvis man har en sund økonomi og i øvrigt er godkendt i banken til en standardfinansiering.

BEDRE MULIGHED FOR NEDTAGNING AF ASBESTTAGE

Et enigt Folketing vedtog i 2024, at nedrivning af asbestholdigt materiale fremover kun må foretages af virksomheder med en autorisation.⁴⁶ Danmarksdemokraterne har bakket op om tiltaget sammen med resten af Folketinget, fordi asbest er et farligt stof, som kræver at blive håndteret med stor forsigtighed. Men vi må også erkende, at de nye regler har gjort det betydeligt dyrere at få fjernet deres asbestholdige eternittag – særligt i landdistrikter og mindre bysamfund, hvor omkostningen ved tagudskiftning ofte udgør en stor del af husets samlede værdi.⁴⁷ Det betyder, at mange danskere ikke har økonomisk mulighed for at få foretaget den nødvendige udskiftning af det asbestholdige tag. For at gøre reglerne mere fleksible, så foreslår vi en kursusordning, hvor private borgere kan opnå autorisation til selv at nedrive deres asbestholdige eternittage. Kurset skal sikre, at arbejdet udføres forsvarligt uden at man får bunden slået ud af ens privatøkonomi.

MÅLRETTET HJÆLP TIL UDSKIFTNING AF ASBESTTAGET

Danmarksdemokraterne vil samtidig hjælpe boligejere økonomisk i de områder af landet, hvor huspriserne er så lave, at det er økonomisk umuligt at få udskiftet asbesttaget. Det kræver dog først et analysearbejde for at få et klart overblik over antallet af huse, hvor der er brug for økonomisk hjælp, og derefter vil vi arbejde for en ansvarlig finansiering af en målrettet hjælp til de områder, hvor der ikke er stor friværdi. Vi skal ikke give økonomisk støtte til boligejere, der ikke har behov for det. Hjælpen skal målrettes til de rigtige. For i Danmarksdemokraterne mener vi, at vi har et politisk ansvar for at løse det her, så ingen danskere ender med at være stavnsbundne.

LANDSBYFORNYELSE SKAL PRIORITERES HØJERE

Der er alt for mange huse og bygninger i vores landdistrikter, som er i alt for dårlig stand. I dag er det desværre sådan, at man ofte kører gennem nogle landsbyer og lokalsamfund, hvor der er faldefærdige og tomme bygninger. Det gør det mindre attraktivt at bo i landdistrikterne, når en landsby er præget af huse og bygninger, som ikke er blevet sat i stand i årevis. Derfor er det nødvendigt, at vi investerer i landsbyfornyelse og nedrivning, så vi sikrer, at kommunerne bl.a. skaber attraktive landsbyer. Den nuværende regering har sænket puljen til landsbyfornyelse, hvilket resulterer i, at færre faldefærdige huse rives ned. Danmarksdemokraterne vil forhøje den samlede ramme til landsbyfornyelse markant.

MARKANT BEDRE BREDBÅND I LANDDISTRIKTERNE

Det er afgørende for udviklingen i landdistrikterne, at vi har en god, digital infrastruktur. Det er samtidig afgørende for virksomheder, at de har adgang til en god og solid bredbåndsforbindelse, når de etablerer sig i landdistrikterne. Og det er også afgørende for familier, der vil bosætte sig i landdistrikterne. Vores arbejdsliv og vores samfund bliver mere digitaliseret, og det skaber en stor ubalance mellem land og by, hvis en del af befolkningen ikke har adgang til stabilt internet. For det kan i sidste ende betyde, at man vælger ikke at etablere og bosætte sig i landdistrikterne. Det skal vi undgå. Danmarksdemokraterne vil styrke bredbåndspuljen, så flere kan få stabilt internet i hele landet.

STOP JERNMARKERNE I LANDDISTRIKTERNE

Den grønne omstilling buldrer hastigt ud over danskerne i disse år. Men i jagten på en hurtig grøn omstilling har regeringen og de fleste af Folketingets partier mistet den sunde fornuft. De har blikket stift rettet mod måltal og klimaregnskaber, mens virkeligheden for mange danskere er gledet dem af syne. Det mærkes især uden for storbyerne. Her bliver mennesker fanget i deres egne hjem omringet af endeløse solcelleanlæg, der breder sig som mørke pletter i landskabet. God landbrugsjord bliver taget ud af drift, og den udsigt, der engang var marker og himmel, er nu stål og jern. Danmarksdemokraterne vil gøre op med, at det er vores lokalsamfund i landdistrikterne, der betaler prisen, mens storbyerne trives på god samvittighed og grøn energi produceret langt fra deres bopæl. Vi vil lave grøn politik, der tager hensyn til både mennesker og naturen. Hvor energien bliver produceret tættere på, hvor den bruges. Og hvor nye løsninger styrker lokal sammenhængskraft – ikke river landet fra hinanden.

AFLYS DE STATSLIGE ENERGIPARKER

Når man bosætter sig i landdistrikterne, er det med udsigten til naturskønne omgivelser, stærke lokalsamfund og plads at leve på. Men der er ingen, som flytter på landet for at bytte den udsigt ud med store jernmarker, som forringer huspriserne og som ødelægger de naturskønne omgivelser, man er flyttet efter. Regeringen har tidligere udpeget områder til 26 statslige energiparker, hvoraf planen har været, at 24 af dem skal ligge i Jylland⁴⁸. Det skaber usikkerhed omkring, hvad der skal ske med de enkelte hjem, og når først folk begynder at flytte derfra, er der ikke flere der vil flytte dertil. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne, at planlægningen af statslige energiparker øjeblikkeligt stoppes, og at der i stedet igangsættes et arbejde med at klarlægge præcist, hvor meget grøn strøm der er nødvendig til at forsyne danske hjem.

INDFØR ET ETISK KODEKS FOR OPSTILLING AF VEDVARENDE

Manglen på ensartede og klare kommunale retningslinjer skaber ikke kun forvirring og usikkerhed for kommunen. Det gælder både de virksomheder, der opstiller anlæggene og de borgere, hvis liv bliver direkte påvirket af energianlægget. For at løse problemet foreslår vi, at hver enkelt kommune skal udarbejde etiske retningslinjer for vedvarende energi. Nogle kommuner er på forkant og har allerede udarbejdet et borgerkodeks, imens andre kommuner stadig halter efter. Borgerkodekset skal tydeligt beskrive kommunens mål for vedvarende energi og sætte en grænse for, hvor meget areal der kan bruges til energianlæg samt være let tilgængelige for borgerne. Et borgerkodeks bør også fungere som en vejledning til energiopstillere, så borgerne fx ikke bliver pålagt tavsheds klausuler og andre uhensigtsmæssige tiltag, som vi bl.a. har set på Nordfyn⁴⁹. Målet er at skabe mere gennemsigtighed, så alle kan forstå processen og deltage i beslutningerne.

HØJERE OG DIFFERENTIERET NABOKOMPENSATION

Når der bliver opstillet solcelle- eller vindmølle anlæg i det åbne landskab, bør naboerne kompenseres for de gener, det medfører. Sådant er det desværre langt fra i dag, hvor de nuværende regler ikke giver kompensation til boliger, der ligger mere end 200 meter fra et solcelleanlæg eller mere end 4-6 gange vindmøllens højde væk. Derudover tager kompensationen ikke højde for, hvor stort anlægget er.⁵⁰⁵¹ Rapporter viser, at husværdien kan falde med op til 20 pct., hvis huset ligger tæt på et sol- eller vindmølle anlæg.⁵² Hvis naboer tæt på energianlæg fik en kompensation, der svarede til de gener, de oplever, ville det kompensere for værditabet på deres bolig. I Danmarksdemokraterne mener vi, at kompensationen skal være retfærdig og afspejle de faktiske konsekvenser for naboerne. Derfor foreslår vi at forhøje nabokompensationen til vedvarende energianlæg, så kompensationen dækker husstande inden for 500 meter af solcelleanlæg samt otte gange vindmøllehøjden fra vindmølle anlægget. Derudover ønsker vi at indføre en differentieret kompensation, så størrelsen på anlægget afgør kompensationen – jo større anlæg, desto større gener – og dermed større kompensation. Kompensationen skal betales af energiselskabet, som har provenu fra det enkelte anlæg.

INDFØR BORGERRÅDGIVERE

For at skabe succesrige og meningsfulde placeringer til energianlæg, er det vigtigt at skabe en god forbindelse mellem private udviklere og de lokale borgere. Derfor foreslår Danmarksdemokraterne at ansætte statslige borgerrådgivere, som får til opgave at sikre borgernes interesser og gøre dialogen mellem parterne mere smidig. Rådgiverne skal fungere som bindeled mellem projektudviklere, lokale beboere og myndighederne. Deres opgave bliver at skabe en god dialog, oplyse borgerne om deres rettigheder, tage borgernes bekymringer alvorligt og finde løsninger, der tager højde for energiprojekterne, men som først og fremmest gavner lokalsamfundet. Det er tanken, at borgerrådgiverne skal prioriteres og have arbejdsplads i de kommuner, som oplever den største etablering af vedvarende energi

STYRK DET NÆRE SUNDHEDSVÆSEN

I alt for mange år er centraliseringsskruen i vores sundhedsvæsen blevet strammet.⁵³ Det betyder, at lægerne i dag klumper sammen på de store sygehuse i de store byer, hvor de tilser unge, sunde og raske, mens der mangler læger i de dele af landet, hvor borgerne er mest syge.⁵⁴ Det er helt uacceptabelt, når vi kan se, at folk på Lolland generelt lever godt fem år kortere end deres landsmænd i nordsjællandske kommuner som Rudersdal, Lyngby-Taarbæk og Hørsholm eller kan forvente færre leveår, hvis man for eksempel bliver ramt af lungekræft i Region Sjælland sammenlignet med hovedstaden.⁵⁵⁶

Der er brug for en ny retning, hvor vi sikrer, at langt flere danskere modtager den sundhedsindsats, de har brug for, tæt på hvor de bor eller helt ind i eget hjem. Derfor er Danmarksdemokraterne med i den største sundhedsreform i mange år, der har til formål at få løsnet centraliseringsskruen og sætte gang i en omstilling til et sundhedsvæsen, der er nært og stærkt i hele landet. Vi arbejder for en god implementering af sundhedsaftalen i byråd, regionsråd og på Christiansborg, men ønsker at gå længere for at løsne centraliseringsskruen i vores sundhedsvæsen.

FLERE HOSPICEPLADSER I ALLE EGNE AF LANDET

For Danmarksdemokraterne er det en afgørende del af et stærkt sundhedsvæsen, at alle har adgang til den rette støtte, omsorg og pleje i livets sidste tid. I dag er der 257 hospicepladser fordelt på 19 hospicer.⁵⁷ Det er godt. Alene i Danmarks fem største byer har alle et eller flere lokale hospicer, men i landets yder- og landområder ser tingene anderledes ud. I Tønder skal man fx køre 71 km for at komme til det nærmeste hospice, og turen fra Vordingborg til nærmeste hospice er på 60 km.⁵⁸ Danmarksdemokraterne mener ikke, at pårørende skal bruge dyrebar tid på landevejene, når de kan bruge den sidste tid sammen med deres kære. Vi vil arbejde for at styrke de indsatser, som kan løfte livskvaliteten hos patienter og pårørende og sikre, at alle fremover får den rette hjælp og pleje og en værdig død i trygge rammer, om det så er i hjemmet, på et hospice eller et tredje sted.

UDEKØRENDE VAGTLÆGE FOR SPÆDBØRN OG ÆLDRE

For at skabe et mere trygt sundhedsvæsen for vores helt unge og ældre medborgere, så foreslår Danmarksdemokraterne, at patienter, der er under 2 år eller over 80 år, skal kunne få besøg af en vagtlæge i egen bolig, hvis der er mere end 15 kilometer til den nærmeste lægevagt.⁵⁹ Den nye patientrettighed skal udrulles som en forsøgsordning i forbindelse med implementeringen af den nye struktur for sundhedsvæsenet.

EN TRYK ALDERDOM I SIT LOKALOMRÅDE

Danmarksdemokraterne vil holde hånden under og styrke plejen og omsorgen for landets ældre. På det seneste har vi set alt for mange eksempler på, at ældre udsættes for uværdige situationer med lange perioder uden bad, tøjvask, rengøring, basal omsorg eller direkte svigt. Det kan vi ikke være bekendt i et land som Danmark. De ældres frie valg skal styrkes i hele landet, så man i højere grad selv kan vælge, hvor man vil bo, hvad man ønsker at spise til aftensmad, og hvad man vil lave om dagen. Der er brug for, vi sikrer, at ældre og syge kan forvente at møde medarbejdere, der er fagligt dygtige og forstår dem og deres behov og ønsker. Derfor vil vi arbejde for, at langt flere ældre møder kendte ansigter i deres hjem, som er frigjort fra minuttyranni og kan bruge tiden på borgeren frem for at sætte krydser i skemaer. Vi vil også arbejde for, at man får mulighed for at få et plejetilbud tættere på ens hjem. Tryghed er også, at man kan blive i sit lokalområde, selvom man får brug for ekstra pleje som ældre.

ÉT FRIPLEJEHJEM I ALLE KOMMUNER

Selvom flere kommuner har op til flere friplejehjem, er for mange kommuner stadig ikke i gang. Danmarksdemokraterne mener, det er vigtigt, at man ligesom i andre dele af ens liv har mulighed for at vælge, hvor man vil bo, hvad man vil spise, og hvad man vil bruge tiden på, når man bliver gammel. Det kræver, at der er alternativer til det, kommunen tilbyder, ligesom der skal være gode muligheder for at blive længst muligt i eget hjem, hvis det er det, man ønsker. Danmarksdemokraterne foreslår, at der etableres mindst ét friplejehjem i alle landets 98 kommuner.

FLERE PLEJEHJEMSPLADSER

Danmarksdemokraterne foreslår at etablere et offentligt-privat partnerskab med en målsætning om at etablere mindst 5.000 nye friplejehjemspladser.⁶⁰ Det skal ske ved, at alle kommuner udpeger tre mulige lokationer til et nyt friplejehjem. Samtidig skal partnerskabet fremlægge en konkret plan for, hvordan det nødvendige antal plejehjemspladser opføres. Der er ingen tvivl om, at der er brug for flere boliger til vores ældre. Lige nu varierer ventetiden til en plejehjemsplads fra nul til 105 dage.⁶¹ De ældre skal ikke bruge dyrebar tid på at sidde på venteliste til et hjem, hvor de kan få den hjælp, de har ret til. Med ældrelovsaftalen er Danmarksdemokraterne med til at sikre bedre rammer for etablering af friplejehjem i de dele af landet, hvor de ældres frie valg er udfordret. Med aftalen sikrer vi, at man kan få statslig støtte til etablering af friplejeboliger i en række land- og oplandskommuner.⁶²

STYRK DE ÆLDRES VIDEN OM DERES FRITVALGS-RETTIGHEDER

Der er for mange ældre, der ikke er bevidste om deres rettigheder og muligheder, når det handler om at kunne vælge frit mellem offentlige og private leverandører.⁶³ Vi mener, det er vigtigt, at ældre kan træffe en beslutning på et oplyst grundlag, så de kan vælge det plejehjem eller det tilbud, som passer bedst til deres behov. Der skal med inspiration fra patientvejlederne på sundhedsområdet indføres en ældrevejleder, som skal levere råd og informationer om ældres rettigheder i forbindelse med bl.a. valg af plejehjem, hjemmehjælp mv., så de ældre og deres pårørende har bedre muligheder for at få informationer om deres rettigheder, heriblandt rettigheden til at vælge et friplejehjem, en privat udbyder af hjemmehjælp mv.

STYRK UDVIKLINGEN PÅ DE DANSKE ØER MED EN NATIONAL Ø-POLITIK

Danmark er et land, der består af over 400 navngivne øer, hvoraf de 72 er beboede. På trods af de mange gode muligheder, ø-livet kan tilbyde, så er der desværre befolkningstilbagegang på mange af Danmarks småøer. Danmarksdemokraterne mener, at det skal være muligt at bo og leve i hele vores land og derfor er det vigtigt, at vi skaber rammer for at øerne kan udvikle sig. Mange øer er begrænset i deres udvikling på grund af rigid lovgivning. Det vil Danmarksdemokraterne lave om på. Samtidig er det helt afgørende, at vi i fremtiden får sikret en god og stabil færgedrift til øerne, da færgerne i den grad er ryggraden for øerne. Danmarksdemokraterne mener, at der er behov for en national ø-politik målrettet de danske småøer, der ikke er landfaste ved en dæmning eller bro. En national ø-politik skal kredse om følgende initiativer:

EN STABIL FÆRGEDRIFT

Færgerne er øboernes livsnerve og derfor er det fuldstændig afgørende, at færgedriften sikres for fremtiden. Mange øer er i disse år i en større omstillingsproces hvad angår elektrificering af færgerne. Danmarksdemokraterne bakker op om at sikre grønnere løsninger til de nuværende dieselfærger, men det må ikke ske på en måde, så det går ud over afgang og priser. Netop derfor er det helt på månen, at regeringen har indført en CO₂-afgift på passagerfærgerne, der kan komme til at gøre det dyrere at sejle til øerne i fremtiden, hvis kommunerne ikke har udskiftet færgen. Færgedriften er i dag fordelt på både transportministeriet og indenrigsministeriet. Danmarksdemokraterne ønsker at samle færgedriften under ét ministerium, hvilket vil skabe større fokus og gennemsigtighed. Derudover skal der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal komme med anbefalinger til hvordan der kan ske en grøn omstilling af færgerne, der ikke går ud over drift og priser. Samtidig skal færgedriften i fremtiden også sikres på en måde, så det stadig er muligt at have erhverv på øerne.

BEDRE RAMMER FOR Ø-UDVIKLING

Især småøerne er hårdt ramt af rigide strandbeskyttelseslinjer og kystnærhedszoner, der i den grad hæmmer udviklingen på øerne. På mange øer har man store planer om turistudvikling, nye boliger eller erhvervstiltag, der dog må skydes til hjørne på grund af en rigid planlov. Danmarksdemokraterne ønsker at der løsnes endnu mere op for området, så det i højere grad er muligt at udvikle øerne til fremtiden. Med bedre muligheder for udvikling, kan øernes økonomi i højere grad sikres. Øboerne kan skabe meget udvikling på øerne. De skal bare have lov.

GARANTERET ADGANG TIL SUNDHED OG LÆGEHJÆLP PÅ VORES ØER

Øboerne er på mange måder ekstra udfordret, hvis der skulle ske en ulykke. Nogle kommuner har i årenes løb valgt at spare øens natberedskabsfærge væk, hvilket kan betyde, at øboerne ikke kan få hurtig hjælp, hvis der for eksempel er brand, eller hvis man kommer ud for en ulykke, der er alvorlig, men ikke alvorlig nok til at sende en lægehelikopter. Danmarksdemokraterne vil arbejde for at der i højere grad er et fundament af velfærdstilbud til øboerne. Selvom man bor på en ø, skal man være sikker på, at man kan få hjælp, hvis der er behov for det. Dette gælder også almindelig lægehjælp og adgang til hjemmepleje. Her er en stabil færgedrift afgørende.

ET OPGØR MED PLANLOV, CENTRALISERING OG SKÆV KOMMUNAL UDLIGNING

Danmarksdemokraterne vil tage et opgør med centraliseringsreformer og lovgivning, der spænder ben for livet i landdistrikterne. Der er behov for, at kommende ændringer af planloven og et nyt udligningssystem supplerer tiltagene i dette udspil og er med til at skabe vækst og udvikling i hele landet. Vi kræver, at en ny regering stiller sig i spidsen for arbejdet med skabe gode rammebetingelser for landdistrikterne, så lokalt gåpåmod, initiativ og investeringer ikke dræbes i bøv, bureaukrati og skøre regler.

PLANLOV

Planloven bør give langt bedre muligheder for at bruge eksisterende bygninger på landet til nye formål. Tomme eller overflødiggjorte bygninger bør kunne omdannes lettere til boliger, fællesskaber, kontorfællesskaber, turisme eller andre lokale formål. Der bør gives mulighed for oprettelse af nye boligenheder i eksisterende bygninger uden landzonetilladelse. Selv efter den seneste ændring af planloven, er udgangspunktet, at man stort set ikke må noget i landzonen og kystnærhedszonen – udover de konkrete tiltag, som loven nævner. Vi ønsker en omvendt planlov, der som udgangspunkt giver mulighed for alle typer udvikling, men oplister konkrete punkter, der ikke måtte planlægges for eller gives tilladelse til. Samtidig bør lovgivningen give bedre mulighed for at genanvende eksisterende bygninger, udvikle lokale turisme- og erhvervsprojekter og skabe mere fleksible løsninger i områder, hvor store dele af arealet er omfattet af kystnære restriktioner. Naturhensyn er vigtige, men reglerne er mange steder så rigide, at de spænder unødigt ben for lokal udvikling – særligt på småøer og i kystnære lokalsamfund.

UDLIGNING

Vi bør sikre et nyt udligningssystem, der løfter hele landet. Et udligningssystem, der i højere grad tager højde for forudsætningerne for at løfte opgaverne i landdistrikterne og give bedre mulighed for at skabe ensartet serviceniveau i hele landet uden store forskelle i skatteregningen til borgerne. For det trækker Danmark i en skæv retning, når man i København snakker om gratis daginstitutioner, og hvorvidt pædagogerne skal hente familiernes børn på ladcykler, mens man i landdistrikter bekymrer sig om, hvordan man overhovedet skal tilbyde dagtilbud til familierne. Der er behov for et udligningssystem, som er fri for lappeløsninger og særtilskud og som gør det svært at planlægge lokalt. Kriterierne i uddelingen skal i højere grad tage højde for det reelle udgiftsbehov for særligt de 80+ årige, som i de kommende år vil blive mange flere i områderne uden for de store byer.⁶⁴

LANDDISTRIKSFILTER

Danmarksdemokraterne vil gøre det obligatorisk for ministerierne at bruge et landdistriktsfilter ved ny lovgivning, således at ministerierne forud for en lovs vedtagelse skal redegøre for et lovforslags konsekvenser for land- og yderområder i bemærkningerne til lovforslaget. Vi ønsker med forslaget, at landdistriktsfilteret skal være med til at skabe en proces under lovbehandlingen, som gør, at Folketinget i langt højere grad har mulighed for at vurdere, hvilke konsekvenser den på gældende lovgivning medfører for landdistrikterne. Det skal være med til at styrke landdistrikterne og sørge for, at de beslutninger, der træffes i Folketinget, ikke forringer livet for borgerne i landdistrikterne og i byerne uden for de store byer.

ØKONOMITABEL FOR LANDDISTRIKTSUDSPIL**PRIS I MIA. KR.****BEDRE MULIGHEDER FOR ET GODT FAMILIELIV**

Flere dagplejere i hele landet	0,050
Fleksible daginstitutioner for pendlerfamilier	0,150
Hold hånden under landsbyskolerne	0,500
Fradrag for forældrebetaling for 10. klasses efterskoleophold	0,400

BEDRE UDDANNELSESMULIGHEDER I HELE LANDET

Gennemfør udflytning af velfærdsuddannelser	0,203
Udflytningsplan for uddannelser	0,200
Lærlinge skal også have ret til ungdomskort	0,050
Stærke kultur- og videnscentre i land- og yderområderne	0,015

SUNDERE ERHVERVSLIV OG FLERE ARBEJDSPLADSER

Udflyt 10.000 statslige arbejdspladser fra hovedstadsområdet	0,150
Afskaf kilometerafgiften for lastbiler	1,575
Afskaf flyafgiften	0,920
Forhøj momsgrænsen	0,050

TRANSPORT OG MOBILITET

Indfør et højere kørselsfradrag i yderkommunerne	0,900
Sænk afgiften på benzin og diesel	6,000
Tilbagerul stigning i dieselafgiften	0,050
Samkørsel skal gøres mere økonomisk attraktivt	0,050
Styrk privatbanerne	0,168
Indfør behovsstyrede og fleksible busser - bus på bestilling	0,050
Flere mobilitetskundepunkter i landdistrikterne	0,050

ALLE SKAL HAVE RET TIL EN BOLIG

Sænk tinglysningsafgiften på boliger	0,560
Kursus i nedtagning af asbesttage	0,010
Pulje for landsbyfornyelse	0,117
Styrket digital infrastruktur i landdistrikterne med større bredbåndspulje	0,075

STYRK DET NÆRE SUNDHEDSVÆSEN

Flere hospicepladser i alle egne af landet	0,143
--	-------

GODE ÆLDRELIV I LANDDISTRIKTERNE

Styrk de ældres viden om deres fritvalgs rettigheder	0,010
--	-------

Udgifter i alt 12,426**FINANSIERINGSKILDER****PRIS****FLERÅRIGT**

Skære i udviklingsbistanden	6,500
Mindre bevilling til udenrigstjenesten	1,000
Annullere fjernelsen af bogmoms	0,340
Fjerne bonus til kommuner for opsætning af VE	0,203
Partnerskabsaftaler med Indien og Filipinerne	0,250
Togfonden – sløjfet bro over Vejle Fjord	6,000
Finansiering i alt	14,293

Reklamer - Nej Tak

TILBUD

KILDER

- 1 Ministeriet for Grøn Trepert: [Aftale om et Grønt Danmark – Regeringen.dk](#) 24, juni 2024.
- 2 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, 2022, [Notat](#)
- 3 DR: [Regeringspartier i kovending: Velfærdsuddannelserne skal alligevel ikke flyttes til mindre byer | Politik | DR 7. januar 2023](#)
- 4 JP: [Stik mod de politiske erklæringer fortsætter skolerne med at lukke længst fra Christi ansborg – Jyllands-Posten](#) 9. marts 2026
- 5 Jyllands-Posten: ["Tal afslører: Her er de statslige arbejdspladser i virkeligheden blevet placeret – Jyllands-Posten](#), 16. mar. 2026.
- 6 [Færre busser i store dele af landet – DI](#)
- 7 Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: ["Mere end 300 folkeskoler er lukket på 18 år. Landdistrikter og fattigste børn oftest ramt"](#), 9. mar. 2026.
- 8 Kommunerne og regionernes løndatakontor, Sirka, datasæt, jan. 2025.
- 9 Danmarks Statistik: ["Antallet af børn der passes i dagpleje er halveret på 10 år"](#), 4. maj 2021.
- 10 Arbejderbevægelsens Erhvervsråd: ["Mere end 300 folkeskoler er lukket på 18 år. Landdistrikter og fattigste børn oftest ramt"](#), 9. mar. 2026.
- 11 Børne- og undervisningsministeriet: ["Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet"](#), 18. februar 2025.
- 12 Efterskolerne: ["https://www.efterskolerne.dk/for-elever-og-foraeldre/hvad-koster-et-efterskoleophold/"](#), 16. oktober 2025.
- 13 Balance Danmark: ["Optag 2023: Antal uddannelsespladser på de videregående uddannelser"](#), okt. 2023.
- 14 [Analyse.-Optag-2023.-Antal-uddannelsespladser-paa-de-videregaaende-uddannelser.pdf](#)
- 15 Finansministeriet: ["Ansvar for Danmark – Det politiske grundlag for Danmarks regering \(regeringsgrundlag 2022\)"](#), 20. dec. 2022.
- 16 Uddannelses- og forskningsministeriet: ["Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark"](#), 25. jun. 2021.
- 17 Balance Danmark: ["Optag 2021: Antal uddannelsespladser på de videregående uddannelser"](#), 2021.
- 18 FT25/26: ["TRU Alm. del bilag 82 Anmodning om foretræde ift lærlinge og elevers adgang til Ung domskort"](#), 8. jan. 2026.
- 19 Danske Regioner: ["Elever på erhvervsskoler betaler mere for deres transport"](#), 25. januar 2024.
- 20 Ritzau: ["15 kultur- og videncentre advarer: Børn og unge rammes af lave tilskud og fortsatte besparelser"](#), 16. september 2025.
- 21 Dansk Industri: ["produktionsvirksomhederne-bidraget-med-120-mia.-kr.-til-samfundet.pdf"](#), marts 2025.
- 22 Altinget: ["Storbyerne løber med de nye jobs, mens landdistrikterne står tomhændede tilbage: "Det er affolkning på speed""](#), 10. april 2024.
- 23 Jyllands-Posten: ["Tal afslører: Her er de statslige arbejdspladser i virkeligheden blevet placeret – Jyllands-Posten](#), 16. mar. 2026.
- 24 Borgerligt fundament: ["50 forandringer på 100 dage"](#), 2025.
- 25 Cepos: ["Regeringens afbureaukratisering gik den forkerte vej i 2025"](#), 27. februar 2026.
- 26 Altinget: ["Nye tal fra regeringen: På to år er der skåret over 500 statslige arbejdspladser i provinsen"](#), 18. februar 2026.
- 27 Avisen Danmark: ["Det kommer altså til at koste: Her rammer udskældt vejafgift særligt hårdt"](#), 9. juni 2023.
- 28 DR: ["Regeringen lander aftale om flyafgift med SF og Enhedslisten – nu bliver det 100 kroner dyrere for en flybillet"](#), 15. december 2023.
- 29 TV2: ["Over 100 job forsvinder i Billund Lufthavn"](#), 2. maj 2025.
- 30 Danmarksdemokraterne: ["Skrot CO2-afgiften på landbruget – udskyd klimamålet med 2 år til 2032 og nå i mål uden en CO2-afgift på landbruget"](#), 1. juli 2024.
- 31 Skatteministeriet: ["Regeringen forhøjer dieselaftgiften som en del af en bred politisk aftale om grønne initiativer"](#), 15. april 2024.
- 32 DR: ["Ny dieselaftgift skubber på skævvridningen mellem land og by: 'Bilen er ikke et valg. Den er en nødvendighed'"](#), 16. april 2024.
- 33 Dansk Industri: ["Færre busser i store dele af landet"](#), januar 2025.
- 34 Dansk Industri: ["Virksomhederne forventer udfordringer med mangel på medarbejdere frem mod](#)

- 2030 - DI", januar 2024.
- 35 MobilityWatch: "Ny opgørelse viser hvor der bliver skåret mest i den kollektive transport", 2. april 2024.
- 36 Nordjyllands Trafikselskab: "Flere rejser sammen Nordjyllands Trafikselskab Årsrapport 2023", 2023.
- 37 SN: "16-årige skal holde sig fra motorcykler", 27. oktober 2012.
- 38 Transportministeriet: "Nu må 17-årige køre bil uden ledsager", 1. juli 2025.
- 39 HORESTA: "17-årige bag rattet: Nyt lovforslag spænder ben for unge i hotel- og restaurationsbranchen", 21. marts 2025.
- 40 Rambøll: "Microsoft Word - Rapport - Privatbanerne.docx", april 2021.
- 41 Finansministeriet: "Finanslovforslag 2026 - § 28. Transportministeriet", 29. august 2025.
- 42 Kollektiv Trafik Forum: "Tilfredshed med busser på bestilling, men ikke uden børnesygdomme", 10. april 2025.
- 43 Altinget: "Trafikselskaber: By og land skal bindes bedre sammen. Men en lov fra 2005 forhindrer det", 29. april 2025.
- 44 Landdistrikternes Fællesråd: "Mobilitetsudspil april 2025", april 2025.
- 45 Nationalbanken: "Et boligmarked i to tempi", 25. november 2025.
- 46 Beskæftigelsesministeriet: "Virksomheder skal fremover have autorisation for at nedrive asbestholdigt materiale", maj 2024
- 47 Jyllands-Posten: "Nye asbestregler gør det markant dyrere at få skiftet sit tag med asbest – så meget koster det", 18. februar 2025
- 48 Jyllands-Posten: "Vild plan vil plastre Jylland til med solceller: Nu taler kritiker om afvikling og usælgelige huse", 25. september 2024
- 49 DR: [Solcellefirmaer skal styres: Brug for etiske retningslinjer | Indland | DR](#), 31. marts 2025
- 50 Kraka Advisory: "Husprisanalyse: Hvad er geneomkostningen ved naboskab til en solcellepark?", juni 2023 <https://www.kraka-economics.dk/>
- 51 Energistyrelsen: "Fremme af udbygning med vindmøller og solceller" <https://ens.dk/tilskud-og-puljer/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller-og-solceller>
- 52 Aarhus Universitet: "Wind Turbines, Shadow Flicker, and Real Estate Values", november 2023 <https://www.kraka-economics.dk/> 8
- 53 Indenrigsministeriet- og Sundhedsministeriet: "Sundhedsstrukturkommissionens rapport - beslutningsgrundlag for et mere lige, sammenhængende og bæredygtigt sundhedsvæsen", 11. jun. 2024.
- 54 Jyllands-Posten: "Unge læger står i kø for at uddanne sig til speciallæge. Men kun to steder i landet", 29. apr. 2023.
- 55 Ritzau: "Rudersdal: Blandt de kommuner hvor danskerne lever længst", 22. sep. 2023.
- 56 TV2: "Nye tal afslører store forskelle i kræftoverlevelse", 16. november 2025.
- 57 Ældresagen: "Mangel på hospicepladser", 25. juni 2025.
- 58 Hospice Forum Danmark: "Hospice - oversigt over hospicer i Danmark", marts 2024.
- 59 DR: "39 måneder i træk indfrie lægevagter ikke målsætningen for ventetider én eneste gang – nu sænker politikerne målene", 11. august 2023.
- 60 Borgerligt Fundament: "50 forandringer på 100 dage", 6. sep. 2025.
- 61 Seniormonitor: "Over 100 dages ventetid på at komme på plejehjem", 13. aug. 2025.
- 62 Seniormonitor: "Få overblikket: I disse kommuner kan man få statsgaranterede lån til friplejeboliger", 12. November 2024.
- 63 Ældreministeriet: "Brugertilfredshed med hjemmehjælp - en landsdækkende undersøgelse", juni 2025.
- 64 Altinget: "København får nu flere ældre, men resten af landet får endnu flere", 14. januar 2025.

DANMARKSDEMOKRATERNE